

11 juli in Wervik: een traditie die telt

Vlaamse Volksbeweging West-Vlaanderen · mei 2026 · Gesprek met het stadsbestuur van Wervik

1. Doel van dit gesprek

De Vlaamse Volksbeweging (VVB) West-Vlaanderen vraagt een gesprek met het stadsbestuur van Wervik over twee onderling verbonden onderwerpen: de invulling van 11 juli — de officiële Feestdag van de Vlaamse Gemeenschap — en, aanvullend, een voorstel tot taalclausule vanuit het project TaalThuis West-Vlaanderen.

Wij komen niet als tegenstander maar als partner. Onze voorstellen zijn constructief, haalbaar en volledig verenigbaar met de bestaande werking van de stad.

KERNBOODSCHAP

Wij vragen twee uur van uw tijd en een klein budget voor 11 juli, en daarnaast de invoering van een taalclausule die het Nederlands centraal stelt in alle evenementeninstrumenten van Wervik.

2. Aanleiding

In het zomerprogramma 2026 van Wervik krijgt 11 juli geen eigen invulling meer. Het stadsbestuur vervangt de viering door de 'Zomerwende', gepland ruim twee weken voor de eigenlijke feestdag. Dit heeft geleid tot scherpe reacties van alle oppositiepartijen tijdens de gemeenteraad van 5 mei 2026.

"Niemand zegt dat de Gapersfeesten moeten worden verplaatst — we vragen enkel dat ook de Wervikse tradities worden gerespecteerd."

— Bert Verhaeghe, Team 2030, gemeenteraad 5 mei 2026

"Ik ben ronduit beschaamd om hier vanavond met jullie te moeten vergaderen. De Vlaamse feestdag viert men op 11 juli en niet twee weken op voorhand."

— Sanne Vantomme, N-VA, gemeenteraad 5 mei 2026

Het voornaamste argument van het stadsbestuur — dat mensen op 11 juli moeten werken — vervalt volledig in 2026: 11 juli valt op een zaterdag.

De Gapersfeesten in Geluwe lopen van 8 tot en met 11 juli. Op 11 juli zelf start de braderie om 10:00 met officiële opening om 11:30. Ons voorstel in Wervik (ochtend 10–12u of avond 18–20u) leidt tot geen enkel conflict.

3. Waarom dit belangrijk is — overheid als rolmodel

Voorbeeldfunctie

Een stadsbestuur organiseert niet alleen evenementen — het geeft ook signalen over wat de gemeenschap belangrijk vindt. Wanneer het stadsbestuur 11 juli niet markeert, ontnemt het anderen de legitimiteit om dat zelf wél te doen. Lokale besturen die hun Vlaamse feestdag vieren, geven het signaal: onze taal, onze geschiedenis en onze identiteit zijn het waard om te koesteren.

Wortels van wie en wat we zijn

Lokale identiteit wordt niet vanzelf doorgegeven — ze vraagt bewuste keuzes. Welke namen eren we? Welke datums markeren we? Welke verhalen vertellen we? Frans Jozef Blieck en De Droogaers zijn geen abstracte geschiedenis: ze zijn het bewijs dat Wervik al eeuwenlang bewust Vlaamse stad is. Die lijn doortrekken is geen nostalgie — het is zelfrespect.

Band met verleden, gemeenschappelijke blik op toekomst

Traditie en vernieuwing sluiten elkaar niet uit. Wie weet waar hij vandaan komt, kan met meer vertrouwen vooruitkijken. De Zomerwende als feestperiode is vernieuwing. Een 11 julimoment eraan toevoegen geeft die vernieuwing een anker in het verleden en een gemeenschappelijke betekenis voor de toekomst.

4. VVB en de brief van oktober 2024

De Vlaamse Volksbeweging (VVB) is een apolitieke, pluralistische burgerbeweging die ijvert voor een sterk, zelfbesturend Vlaanderen. Zij staat los van alle politieke partijen.

"De Vlaamse Volksbeweging (VVB) streeft naar de maatschappelijke, culturele en politieke ontvoogding van Vlaanderen tot een onafhankelijke staat in Europa en speelt daarbij een proactieve voortrekkersrol bij het behartigen van de Vlaamse belangen. Als niet-partijpolitieke, pluralistische vereniging willen we daarom via socio-culturele weg de brede publieke opinie bij dat streven betrekken en aanzetten tot actieve inzet in het democratische besluitvormingsproces."

— VVB-missie, brief aan Wervikse lijsttrekkers, oktober 2024

In oktober 2024 stuurde de VVB een brief aan alle Wervikse lijsttrekkers met vijf kernpunten. Burgemeester Casier bevestigde ontvangst. Relevant in dit verband is kernpunt 3:

"We besteden lokaal aandacht aan de (lokale) historische figuren die mee vorm gegeven hebben aan Vlaanderen en de Vlaamse Beweging."

— VVB kernpunt 3, brief oktober 2024

De bloemenhulde aan Frans Jozef Blieck die wij voorstellen is precies de uitvoering van dit punt.

5. Frans Jozef Blieck en De Droogaers

Frans Jozef Blieck (Wervik, 1805–1880) is de Vlaamse figuur van Wervik bij uitstek. Als notaris, dichter en flamingant zette hij zich zijn hele leven in voor het behoud van het Nederlands in Vlaanderen. Hij was bevriend met de grondleggers van de Vlaamse Beweging: Ledeganck, Snellaert, Blommaert en Prudens Van Duyse. In 1878 werd hij Ridder in de Leopoldsorde. Hij rust begraven op de Wervikse begraafplaats aan de Komenstraat.

In 1856 — dit jaar precies 170 jaar geleden — publiceerde Blieck zijn standaardwerk: Geschiedenis der Wervicksche rederykkamer, oudtyds genaemd Droogaers (Rousselaere, 1856). De Droogaers waren een rederijderskamer die al vóór 1400 bestond, vernoemd naar de tabaksdroogers die de economische kern van Wervik vormden. Taal en nijverheid waren in Wervik onlosmakelijk verbonden.

In 1980 organiseerde de Stedelijke Oudheidkundige Commissie (StOC) al een tentoonstelling over Blieck ter gelegenheid van 100 jaar na zijn overlijden. De catalogus bestaat nog en kan als vertrekpunt dienen voor een volgende editie.

6. Concreet voorstel — twee programma's, elk met een eigen karakter

Beide programma's zijn opgebouwd rond dezelfde vier momenten, maar verschillen inhoudelijk van karakter. Het stadsbestuur kiest welke invulling het best past. Beide zijn uitvoerbaar in de ochtend (10:00–12:00) of de avond (18:00–20:00); het avondscenario vermijdt elke overlap met de Gapersfeesten in Geluwe.

PROGRAMMA A — INTIEM EN INGETOGEN

1. Bloemenhulde aan het graf van Blieck (Begraafplaats Komenstraat) 2. Voordracht van teksten van Blieck en de rederijkerstraditie, begeleid door gitaar of doedelzak 3. Toespraak door burgemeester of schepen van cultuur + samenzang Vlaamse Leeuw 4. Korte receptie

PROGRAMMA B — MET KOOR OF MUZIEKACADEMIE

1. Bloemenhulde aan het graf van Blieck (Begraafplaats Komenstraat) 2. Samenzang van Nederlandstalige muziek met instrumentale omkadering — muziekacademie Wervik, koor Asem of koor A La Vita 3. Toespraak door burgemeester of schepen van cultuur + samenzang Vlaamse Leeuw 4. Korte receptie

7. Vragen over 11 juli

1

Erken 11 juli als datum met eigen betekenis

Naast de Zomerwende. In 2026 valt de feestdag op een zaterdag — geen enkele Wervikaan hoeft iets te missen. De overheid heeft een voorbeeldfunctie: welke waarden en wortels ze markeert, telt.

2

Zeg ja op een compact programma van 2 uur op 11 juli 2026

Programma A (intiem) of Programma B (met koor of muziekacademie) — in het teken van het 170-jarig jubileum van De Droogaers (1856–2026). Kies ochtend (10–12u) of avond (18–20u).

3

Richt een 11 juli werkgroep/klankbordgroep op

Samengesteld uit Vlaamse verenigingen en geëngageerde burgers van Wervik en Geluwe, belast met de jaarlijkse voorbereiding en coördinatie. Het toegekende budget is gelijkwaardig aan of groter dan het budget voor de jaarlijkse 21 juliviering.

4

Ga structureel in overleg met het middenveld

VVB, StOC en culturele verenigingen — over een duurzame invulling van 11 juli, met zicht op een herneming van de Blieck-tentoonstelling (1980) als meerwaardeproject.

INFORMATIEVRAAG

Hoeveel bedraagt het jaarlijks budget voor de 21 juliviering in Wervik? En hoeveel werd de voorbije jaren uitgetrokken voor een 11 julimoment? Deze cijfers zijn publiek beschikbaar via de gemeentelijke jaarrekening en kunnen worden opgevraagd bij de dienst Financiën.

8. TaalThuis West-Vlaanderen — Wervik als grensstad

TaalThuis West-Vlaanderen is een initiatief van de Vlaamse Volksbeweging West-Vlaanderen en de Taalwerkgroep OVV (Overlegcentrum van de Vlaamse Verenigingen). Het project analyseert systematisch het taalgebruik bij evenementen in West-Vlaanderen en pleit voor een taalclausule in de volledige waaier van gemeentelijke evenementeninstrumenten: subsidiereglementen, evenementenreglementen en algemene voorwaarden bij evenementenaanvragen, concessieovereenkomsten, politieverordeningen en erkenningsreglementen voor verenigingen.

Op één gekende uitzondering na — Knokke-Heist — heeft geen van de tweeënzestig West-Vlaamse gemeenten een dergelijke clausule. TaalThuis benadert dit niet bestraffend, maar positief, constructief en onderbouwd: met rolmodellen en dialoog in plaats van dwang.

Wervik als grensstad

Wervik is al sinds 1713 een grensstad, gelegen aan de taalgrens en aan de Leie, met Wervicq-Sud als Franse buur. Die ligging bracht eeuwenlang een sterke wisselwerking tussen het Nederlands en het Frans met zich mee — een realiteit die vandaag nog voelbaar is in het straatbeeld, de handel en bij evenementen waar bezoekers van beide zijden van de grens samenkomen. Net omdat de stad al eeuwenlang aan de grens ligt, kan een doordachte taalclausule hier geen overbodige formaliteit zijn, maar een hedendaags antwoord op een historische realiteit.

Rechtsbasis

"De gemeenten, de districten en de provincies mogen voor de door hen toegekende subsidies of voor de door hen erkende organisaties als bijkomende subsidiëeringscriteria eisen opleggen inzake het gebruik van het Nederlands."

— Art. 41, §5 Decreet Lokaal Bestuur, 22 december 2017

Dit artikel verleent gemeenten uitdrukkelijk de bevoegdheid om taalvereisten te verbinden aan subsidies en erkenningen. De clausule laat de gemeente vrij in de formulering — van een zachte inspanningsverbintenis tot een resultaatsverplichting.

Het thema leeft ook elders

Een bevraging van de provincie Vlaams-Brabant bij negenendertig gemeenten in december 2025 toont dat meer dan de helft klachten ontvangt over het ontbreken van Nederlands in klantcontacten, Franstalige reclame en kassatickets. Verschillende gemeenten geven aan nood te hebben aan ondersteuning om het Vlaamse karakter te versterken. Dit bevestigt dat het thema vandaag breed leeft bij lokale besturen.

9. Onze vraag: een taalclausule in alle evenementeninstrumenten

CONCRETE VRAAG

Wij vragen het stadsbestuur van Wervik om in alle evenementeninstrumenten — subsidiereglementen, evenementenreglementen, algemene voorwaarden bij evenementenaanvragen, concessieovereenkomsten, politieverordeningen en erkenningsreglementen — een taalclausule op te nemen die het Nederlands centraal stelt.

Precedent: Knokke-Heist

Eén West-Vlaamse gemeente ging al voor. In de algemene voorwaarden bij evenementen legt Knokke-Heist vast dat de organisator zich richt naar het taalgebruik van het bestuur, dat alle contacten met inwoners eentalig Nederlands verlopen, en dat affiches en folders voor toeristen het Nederlands vooraan plaatsen — eventueel gevolgd door een volledige of beknopte vertaling in het Frans, Duits en Engels. Dit toont dat een taalclausule praktisch uitvoerbaar is, ook in een gemeente met internationaal publiek.

Onze ondersteuning

TaalThuis stelt een uitgewerkte modelclausule ter beschikking: een evenwichtige formulering die het Nederlands vastlegt als primaire taal voor affiches, webstek, sociale media, programmaboekje, kaartverkoop en communicatie ter plaatse, met ruimte voor anderstalige aanvullingen als die het Nederlands niet verdringen. Wij lichten dit graag mondeling toe en begeleiden de gemeente bij de uitwerking en invoering — geheel vrijblijvend en zonder kosten.

TaalThuis Charter

Naast de clausule in de reglementering kunnen organisatoren van evenementen in Wervik vrijwillig het TaalThuis Charter ondertekenen: een publieke verbintenis om het Nederlands centraal te stellen, met zichtbare erkenning op affiche en webstek. Dit charter is geen verplichting, maar een uitnodiging aan organisatoren om zich positief te profileren.

Meer achtergrond over de werking van TaalThuis West-Vlaanderen is te vinden op nederlandslandstaal.vvb.vlaanderen.

10. Overzicht van alle vragen aan het stadsbestuur

1

Erken 11 juli als datum met eigen betekenis

Naast de Zomerwende — zie hoofdstuk 7.

2

Zeg ja op een compact 11 juli-programma van 2 uur

Programma A of B — zie hoofdstuk 6 en 7.

3

Richt een 11 juli werkgroep/klankbordgroep op

Met budget gelijkwaardig aan de 21 juliviering — zie hoofdstuk 7.

4

Ga structureel in overleg met het middenveld

Over 11 juli en de Blieck-tentoonstelling — zie hoofdstuk 7.

5

Neem een taalclausule op in alle evenementeninstrumenten

Naar het voorbeeld van Knokke-Heist, met begeleiding van TaalThuis — zie hoofdstuk 8 en 9.

CONTACT

Filip Van Vyve filip.vanvyve@gmail.com · 0473 97 63 99

Marie Christine De Brock VVB West-Vlaanderen

Vlaamse Volksbeweging West-Vlaanderen · TaalThuis West-Vlaanderen